

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
z Wojskowej Służby Polek
ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
16 25 127; REGON 870502736
KRS 00000 41692
190 1506 0000 0000 5002 0244

Zakończenie teorii 1998 r. M. Groch
Opublikowane 1 VII 2014 r. A. Roj.

MEMORIAL
General Marii Wittek

58-420 LUBAWKA
ul.

Sierż

HERBUT Anna
zam. Gwoździńska

LWP

749/

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

749/USK 248

HERBUT Anne

zem. Guosdzinska

I./1. Relacja ✓ K. 2, 3, 4

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora ✓ K. 3 s. 5

II. Materiały uzupełniające relację

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora — 1945

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓ 5

VI. Fotografie —

I/1

Relacja

Relacja Głozdzińskiej Anny z d. Herbut wypełniona
(sporządzona) własnoręcznie według schematu relacji
o wojennej służbie kobiet-żołnierzy w II II Armii WP w l. 1939-45
Relacja podpisana z datą 18 V 1997r. Rękopis, or. q, K. 2, s. 4

Relacja przekazana do Fundacji Irene Królikowskiej w 1997r.

**Schemat relacji o wojennej służbie kobiet-żołnierzy
w I i II Armii Wojska Polskiego
w latach 1939-1945**

Relację można również sporządzić w sposób opisowy uwzględniając punkty schematu, ale nie rozdzielać opisu na poszczególne punkty.

I. DANE OSOBOWE

1. Nazwisko / także panieńskie z datą zmiany /, imiona

Gwoździńska Anna z domu Herbut
Anna małżonka 1948 rok

2. Data i miejsce urodzenia / w przypadku wsi podać powiat /

26. 10. 1924. Hajworonka, powiat Podkaszce

3. Imiona rodziców, nazwisko panieńskie matki, dane o ich pracy zawodowej i społecznej

Antoni, Zofia z domu Stanisko
praca na roli

4. Obecny adres składającej relację, nr telefonu

58-420 Lubawka
ul.

II. DANE ŚRODOWISKOWE

1. Wykształcenie / nazwy szkół i lata ich ukończenia /

podstawowe

2. Miejsce zamieszkania przed 1939 rokiem

Hajworonka

3. Czym zajmowała się przed 1939 rokiem / nauka, praca - jaka ?/

nauka

4. Przynależność do ZHP, PWK, PCK, Związek Młodzieży Wiejskiej, Sodaliczja Mariańska

I/1-2

III. UDZIAŁ W KAMPANII WRZEŚNIOWEJ 1939 ROKU

Przydział, funkcja, służba wojskowa lub udział w obronie cywilnej, służba sanitarna.

IV. DANE Z OKRESU LAT 1939-1945

Nauka, praca, udział w konspiracji / jakiej ? /

1. Kiedy i w jakich okolicznościach znalazła się w ZSRR ? / wywiezienie, aresztowanie, ewakuacja, miejsce pobytu - charakter pracy /

10 lutego 1940 rok wysiedlenie.
Pobyt w Siwertowskiej Obłacie - praca w lesie przy rybnicy obłaty.

2. Moja droga do wojska polskiego / mobilizacja, zaciąg ochotniczy /

mobilizacja

3. Data rozpoczęcia służby w wojsku i data zdemobilizowania.

rozpoczęcie w czerwcu 1943 roku
odemobilizacja w 1945 roku - paradednie

4. Nazwy kolejnych jednostek, w których odbywała służbę wojskową

Batalion Hłobicy im. Emila Platera

5. Jakie wykonywała zadania i jakie zajmowała stanowiska w wojsku

dosłolca dwurymy - stopniem kaproła
zadaniem było pełnienie posterunku.

6. Jakie przeszła przeszkolenie w wojsku / szkoły, kursy, itp. /

Kurs podoficerstwa

7. W jakich bitwach brała udział / miejscowość, data, odniesione rany i kontuzje, gdzie i kiedy ? /

8. Stopień wojskowy w chwili demobilizacji i obecnie / data /

demobilizacja - kapral
obecnie - starszy sierżant

9. Odznaczenia bojowe, państwowe i społeczne

Wzrost Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złota Odznaka Honorowa
za zasługi dla Ojczyzny
Złoty Krzyż Zasługi
Srebrny Medal Zasłużonym na Polu Czystym, Odznaka Gwardii
Medal 40-lecia Polski Ludowej, Medal za Warszawę, Medal za Odrę
Nysę i Białą
Medal Zwycięstwa i Wolności
1945.

V. ŻYCIORYS POWOJENNY

1. Dalsze kształcenie się. Warunki rodzinne. Praca zawodowa i działalność społeczna. Wpływ służby wojskowej na życie powojenne.

Po wyjściu z wojska przyjechałem na Ziemię Zachodnią do Lubowki, gdzie mieszkałem do chwili obecnej. Występnym ze mną mam dwie dorosłe córki. Pracuję zawodowo, po wyemerytowaniu mam emeryturę. Po śmierci męża otrzymuję rentę rodzinną.

2. Z jakimi trudnościami życiowymi borykała się po wyjściu z wojska.

3. Obecne źródło utrzymania / emerytura, renta z ogólnego stanu zdrowia, renta inwalidy wojennego, renta rolna, renta wdowia, proszę uwzględnić grupy inwalidztwa /

renta rodzinna

4. Obecny stan zdrowia

pozasadnie chore na serce

5. Z jakiego rodzaju służby zdrowia korzystała

ogólnie dostępnego

6. Czy była represjonowana po wojnie / sama autorka lub jej rodzina, aresztowania, śledztwo, okoliczności, data, miejsce /

7. Krótka charakterystyka najbliższej rodziny, jej losy wojenne, a także szczególne sytuacje życiowe rodziców, rodzeństwa, męża, dzieci - ich wykształcenie, zawody, zajmowane stanowiska.

Matka zmarła w Rosji gdzie została pochowana. Proszona rodzinie wrócić do Polski i osiedlić się w Lubawce. Mąż służył w wojsku Rosyjskim do którego został przydzielony po przymusowych robotach w Niemczech. Ciotki ukończyły szkoły średnie. Starsze pracuje jako karmicielka krowy. Młodsze jest inspektorem w ZUS-ie.

Pożądane załączenie :

- dokumentów, wspomnień i fotografii dotyczących okresów przedwojennego, kampanii wrześniowej oraz okresu wojennego.
- wykazu książek i artykułów, w których wzmiankuje się o służbie wojskowej autorki relacji i o jej formacji.

Czytelny podpis

Gwoździńska Anna

Data *18.05.1997.*

I/3 Inne materiały dokumentacyjne dotyczące reletora

- Ankieta personalna Guzdzińskiej Anny z d. Herbut podpisana własnoręcznie wypełnionej aulsety, mps, oryg K. 1, s. 2
- Karta informacyjna Guzdzińskiej Anny, wypełnione własnoręcznie podpisana z datą 1988 10. 24, rękopiśn. oryg. K 2 s. 3

Materiały przekazane do Fundacji Inne Królikowskie w 1997

ANKIETA PERSONALNA

109

1. Nazwisko i imię .. Gwoździńska Anna
2. Imiona rodziców Antoni Zofia
Herbut
3. Nazwisko panieńskie
4. Data i miejsce urodzenia 24.10.1924 r. Hajworonka ZSRR
5. Aktualne miejsce zamieszkania 58-420 Lubawka
woj. Jelenia Góra ulica, nr domu, miejscowość
kod pocztowy, województwo
6. Posiadany stopień wojskowy kapral
7. Stan rodzinny /mężatka, panna, wdowa itp/ mężatka
8. Wykształcenie - tytuł naukowy podstawowe
9. Opisać przebieg służby wojskowej, datę powołania, datę zwolnienia, zajmowane funkcje w czasie działań wojennych, pełne nazwy jednostek wojskowych do służby wojskowej zostałam powołana 1 września 1943 r. do Samodzielnego Batalionu Kobiecego im. Emilii Plater, który utworzył się na terenie Związku Radzieckiego i zostałam przydzielona do drugiej kompanii strzeleckiej, gdzie po przeszkoleniu powierzono mi funkcje drużynowej służb wartowniczych. Po zdobyciu Warszawy w styczniu 1945 r. objęłyśmy służbę garnizonową miasta Warszawy. Z wojska zostałam zwolniona dnia 1 listopada 1945 r.
10. Opisać pracę zawodową od 1939 do chwili obecnej, własne gospodarstwo, zajmowane funkcje do roku 1940 przy rodzicach, w lutym 1940 r. zostaliśmy przesiedleni do ZSRR, gdzie pracowałam w Pesie; od września 1945 r. - 1945 r. służba wojskowa; 1946 r. - 1967 r. gospodyni domowa, 1968 r. - 1980 r. pracowałam w Zakł. Przem. Dziew. "Watra" w Lubawce w charakterze prac. fizycznego
11. Podać funkcje w pracy społecznej po zwolnieniu z wojska do chwili obecnej
udzielałam się w Lidze Kobiet

- 12. Wymienić ważniejsze posiadane odznaczenia państwowe i wojskowe
 Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi,
 Srebrny Medal Zasłużony Na Polu Chwały, Odznaka Grunwaldzka,
 Medal za Warszawę, Medal Zwycięstwa
- 13. Podać wysokość posiadanej emerytury-renty inwalidzkiej, renty
 wyjątkowej ..obecnie pobieram emeryturę w kwocie 6.200,- zł
- 14. Podać warunki mieszkaniowe, socjalno bytowe ilość izb ..
 ..posiadamy 2 pokoje z kuchnią i łazienką
- 15. Jeśli Koleżanka posiada ciekawe wydarzenia z okresu wojny w czasie
 walk lub w okresie utrwalania władzy ludowej-krótko opisać -
 można dołączyć oddzielną relację jako załącznik do ankiety
 w czasie walk z Niemcami przeszło się wiele ciężkich chwil chociaż
 nie tyle co żołnierz na pierwszej linii, ale ja jako drużynowa
 służby wartowniczej miałam bojowe zadanie przy ochronie magazynów
 z bronią i amunicją tuż przed frontem
- 16. Czy koleżanka pragnie wziąć udział w III Zlocie Platerówek gdyby
 był zorganizowany z okazji 40 lecia PKWN w czerwcu lub wrześniu
 1984 r. ..jak najbardziej pragnę wziąć udział w III zlocie Platerówek
- 17. Napisać inne uwagi warte uwzględnienia w planowanym wydawnictwie
 albumowym o Platerówkach - można dołączyć oddzielną relację jako
 załącznik do ankiety
- 18. Ilość dzieci ich imiona nazwiska jakie posiadają zawody, co robią
 zajmowane funkcje w zakładach pracy i instytucjach - można dołą-
 czyć oddzielną relację do ankiety. ..dwie zameżne córki.....
 Krystyna Arendarczyk pracow.umysł. w ZWA "Gambit" Lubawka Dział
 Księgowości
 Danuta Patrzykał pracow.umysł. w ZPDz "Watra" w Lubawce Dział Zbytu

U w a g a: do ankiety dołączyć zdjęcia o wymiarach

Anna Grodzinska
.....
podpis wypełniającego
ankietę

(+)

KARTA INFORMACYJNA

I/3-3

1. Nazwisko i imię... *Gwoździńska Anna*
2. Nazwisko rodowe... *Herbut*
3. Imiona rodziców... *Zofia, Antoni*
4. Stan cywilny obecny... *wdowa*
5. Czy powtórnie wychodziła za mąż - kiedy? podać nazwisko męża
.....*nie*.....
6. Data i miejsce urodzenia... *24. 10. 1924r. - Hajworonka*
pow. Podhaje, woj. Tarnopol
7. Pochodzenie społeczne /chłopskie, robotnicze, inteligenckie/
chłopskie
8. Miejsce zamieszkania przed 1939 r. *Hajworonka*
9. Czym zajmowała się przed 1939 r /nauka, praca/ *nauka*
10. Obecne miejsce zamieszkania /dokładny adres, ewent. telefon/
Lubawa, ul. Główna 90A
11. Wykształcenie... *niepełne podstawowe*
12. Kiedy i w jakich okolicznościach znalazła się w ZSRR ?
/wywiezienie, aresztowanie, ewakuacja, miejsce pobytu -
charakter pracy/ *wymuszenie - 10.02.1940r. do Jorbilu*
pracownik leśny (dowol)
13. Moja droga do wojska /mobilizacja, zaciąg ochotniczy/
mobilizacja
14. Data rozpoczęcia służby wojskowej w LWP i data zdemobilizowania
rozpoczęcie 14.10.1943r. zakończenie 9.05.1945r.
15. Nazwy kolejnych jednostek, w których odbywała służbę wojskową
Samodzielny batalion Tobiecy im. Emili Plater
16. Jakie wykonywała zadania i jakie zajmowała stanowiska w wojsku
drużynowa służby wartowniczej

- 17. Jakie przeszła przeszkolenie w wojsku /szkoły, kursy itp./
Kurs.....
- 18. W jakich bitwach brała udział /miejsce, data, odniesione rany, kontuzje, kiedy, gdzie/
nie.....
- 19. Stopień wojskowy w chwili demobilizacji i obecnie / data /
Kapral..... *obecnie sierżant*.....
- 20. Odznaczenia bojowe, państwowe i społeczne
Medal Zasłużonym na Polu Chwały
Złoty Krzyż Zasługi, *Krzyż Kawalerski Orderu*
Odznak Polki Medal 40-lecia Polski Ludowej
Medal za Warszawę, Medal za Odrę, Nysę, Białą, Medal zwycięstwa
1945r.
- 21. Praca po zdemobilizowaniu aż do chwili obecnej /zawód i stanowisko/
 a/ zawodowa *Prac. fizyczny*..... *obecnie emeryt*.....
 b/ polityczna
 c/ społeczna
1939 *1945*
- 22. Przynależność do organizacji politycznych i społecznych
Z.B.O.W. z D., Klub Seniorów.....
- 23. Obecne źródło utrzymania /emerytura, renta z ogólnego stanu zdrowia, renta inwalidy wojennego, renta wyjątkowa, renta rolna, renta specjalna, renta wdowia /uwzględnić grupy inwalidztwa/
renta wdowia.....
- 24. Obecny stan zdrowia *Z uwagi na wszystkie przebiegi*
moj obecny stan zdrowia nie jest za dobry.....
- 25. Z jakiego rodzaju służby zdrowia korzysta /lecznictwo rejonowe, przychodnia MON, przychodnia MSW, przychodnia kombatancka/
lecznictwo rejonowe.....

26. Z jakimi trudnościami życiowymi borykała się po wyjściu z wojska *po wyjściu z wojska trafiłam do szpitala w szpitalach z ciężkim zapaleniem płuc gdzie przebywałam dwa miesiące*
27. Czy była prześladowana przed wojną *nie*
28. Czy była represjonowana po wojnie *nie*
29. Jakiej pomocy oczekuje od organizacji zbawidowskiej *chciałabym żeby więcej o nas pamiętano, ponieważ był to pierwszy i mój jedyny batalion Kobiet w historii wojny Takiego*
30. Krótka charakterystyka najbliższej rodziny, jej losy wojenne, a także szczególnie sytuacje życiowe rodziców, rodzeństwa, męża, dzieci - ich zawody, wykształcenie, zajmowane stanowiska/
cała rodzina została wywieziona na Sybir... matka... tam zmarła... ja i siostra... zostałam powołana do wojska... pozostała rodzina przebywała na Syberii do końca wojny... Naz. został wcielony do Armii Radzieckiej... przed wcielaniem do Armii Radzieckiej przebywałam na robotach w Austrii... Nam chor. choroba cętki... chor. choroby jako pracownice umyslowe w Zakładach w Lubawce.

Data *1980.10.24**Gwóźdźnia forma*/ podpis czytelny osoby
wypełniającej ankietę /

Uwaga: w razie potrzeby można uzupełniać dane na dodatkowych kartkach.

9. 749/usk
HERBUT Anna
zam. Głodaińska

LHP

Nazwiskare karty informacyjne 5

i

T. 749/wsk

ZSRR-LWP

GWOZDZINSKA Anna

z d. Herbst

Zródła informacji:

Ankieta personalna i
karta informacyjna

2/19

I. Król. /97

1

T

749/WSK

ZSRR-LW

GWOZDZINSKA Anna
z d.Herbut

Zródka informacji:

Praca zbiorowa pod red. E.Syzdek
Platerówki . Wyd. Ossolineum 1988.
str. 227. Wrocław.

I.Król./97

2/19

2

T. 749

ZSRK-dp

2ol. Herbut Anna
zam. Gurodzka 1948

1939
1945
Zrodlo: informacja

Ks. S. Dmucha:
z nad Oko

Szt y'sny
Warsaw

Wyd. MO/V 1965. s. 283

Stawil '97

1

ZSRR-LWP

Herbut T 749

zam, Gwoździńska Anna 1948
z d. Herbut Anna

Zródło informacji:

Relacja własna autorki

Złożono:

Archiwum Pomorskie AK
67-100 Toruń ul. Garbary Wielkie 2

Skwiał-97

~~KALFPA ZOFIA~~

HERBUT Arma
zam. Gwoździńska

